

Årsmødet i Ebeltoft 1980

Dansk historisk Fællesforening

Årsmøderne 1980 var henlagt til Hotel Ebeltoft Strand og Hotel Hvide Hus, begge smukt beliggende ved Ebeltoft Vig.

Der indledtes med DKM's møde fredag den 29. august kl. 14,15, og med Museumstjenestens årsmøde senere fredag eftermiddag. Fredag aften var der diskussion om de lokalhistoriske arkiver, efter indledning fra SLA's formand Jan Hørskjær (de lokalhistoriske arkiver som kulturbærende og kulturformidlende faktor i lokalsamfundet), SLA's sekretær Henning Bender (de lokalhistoriske arkiver og forskningen) og rigsarkivar Vagn Dybdahl (nye mål og midler i den lokale historiske forskning). Debatten drejede sig ud over disse emner i høj grad også om de kommunale arkiver.

Lørdag formiddag var der årsmøder i SLF og SLA og om eftermiddagen i DHF.

Dansk historisk Fællesforenings repræsentantmøde i Ebeltoft den 30. august 1980

Formanden Vagn Skovgaard-Petersen indledte med at udtale mindeord over dommer Tage Worsaae og museumsleder Vilh. Paameier.

Derefter gik man over til dagsordenens punkt 1:

1. *Valg af dirigent.* Fhv. landsarkivar, dr. Harald Jørgensen valgtes med akklamation. Han gav derefter ordet til formanden.

2. *Formandens beretning*

»Da det er sidste gang, jeg står her som formand, vil denne styrelsesberetning måske få lidt karakter af status og erfaringer.

Medlemstallet er vokset til 580, en fremgang på 39. De fordeler sig med 72 foreninger i SLF, 296 medlemmer i SLA og 148 i DKM samt 64 ikke sektionstilknyttede medlemmer. Jeg byder velkommen til de lokalhistoriske foreninger i Lysabild, Sakskøbing kommune og Uldum sogn. Endvidere til Arktisk Institut og arkiverne i Værløse, Bjergsted, Fladså, Holeby, Langebæk, Maribo, Nørre-Alslev, Ravnsborg, Rudbjerg, Idstrup, Bogense, Dreslette, Nr. Søby, Bovrup-Varnæs, Sønderborg, Hist. Samlinger for Sønderjylland, arkiverne i Isenvad, Skjern, Thyborøn-Harboøre, Ørnhøj, Them, Karup, Try, Lendum, Gjøl, Frejlev-Nørholm-Sønderholm, Horsens-Hammer, Gistrup og Billund. Også velkomst til Blinde-

instituttets studiesamling, Forsvarsmuseet på Bornholm, Horsens statsfængsels fængselshistoriske museum, Midt-sønderjyllands museum i Gram, Reventlow-Museet på Pederstrup og Ringe Museum. Og endelig til Polithistorisk Selskab, Universitetsbibliotekets 1. Afdeling og Selskabet for dansk-jødisk Historie.

Efter repræsentantskabsmødet i Viborg konstituerede *styrelsen* sig med museumsinspektør Jørgen Slettebo som næstformand, direktør Ejgil Betzer-Pedersen som kasserer, arkivar Susanne Krogh Bender som sekretær og universitetslektor Claus Bjørn som redaktør af *Fortid og Nutid*. Styrelsens øvrige medlemmer er de tre sektionsformænd, overlærer Ole Warthoe-Hansen (SLF), arkivleder Jan Hørskjær (SLA) og museumsinspektør Jens Ole Lefèvre samt lederen af Lokalhistorisk Afdeling, universitetslektor Knud Prange. Som redaktør af håndbogsserien har universitetslektor Herluf Nielsen deltaget i styrelsens møder.

Som det fremgår af regnskabet, har DHF i 1979 til driften modtaget *tilskud* fra Kulturministeriet på 27.500 kr. og fra Dansk historisk Fællesfond på 1825 kr. Specielt til den nye udgave af Håndbogen har vi af tipsmidlerne fået 25.000 kr. og fra Statens humanistiske Forskningsråd 20.000 kr. til *Fortid og Nutid*. Kulturministeriets tilskud til de amthistoriske samfund var i 1979 på 95.000 kr., der er fordelt efter indstilling fra DHF efter de sædvanlige retningslinier. For alle de givne bevillinger udtrykker vi en hjertelig tak.

Allerførst vil jeg gerne erklære min kærlighed til *årsmødet*. Det er stedet, hvor danske historikere af alle slags mødes, snakker sammen og får gode ideer. Der er her en bredde i viden, lærdom og interesser, forbundet med et fælles engagement i dansk historie. Oplevelsen ved årsmødet omfatter også talentfulde ekskursioner, hvor lokale fagfolk fører os ad ukendte veje. Der er problemer ved tilrettelæggelsen – arrangementet bliver dyrere og dyrere, og vi bliver alligevel flere og flere. Det har værdi, at vi somme tider bor samlet på internat; jeg håber imidlertid, vi kan fastholde traditionen at skifte fra egn til egn og således trods ubehaget ved en evt. spredt indkvartering se det historiske arbejde på forskellige steder i landet. Der var fordele ved LOskolen og Klarskovgaard, men det var og er her også ved årsmøderne i Odense, Åbenrå, Viborg og Ebeltoft. Det praktiske arbejde med tilrettelæggelsen af årsmødet bør utvivlsomt fordeles mere, så det ikke hænger så stærkt på DHF's sekretær – sektionerne har da også udtrykt vilje til en bedre fordeling.

Dansk historisk Fællesforening blev som bekendt stiftet i 1909. Fra 1914 har DHF udgivet sit tidsskrift med den træffende titel »*Fortid og Nutid*«. Det har aldrig haft det store oplag, skønt det egentlig altid har fortjent det. Stille og støt er imidlertid oplaget vokset de sidste fem år

fra et abonmenttal under 1000 til over 1300. Det hviler nu stort set økonomisk i sig selv. Æren for denne udvikling tilkommer redaktøren, *Claus Bjørn*. Det er et tidsskrift, der rummer meget læsestof af høj kvalitet. Det udkommer to gange årligt; det ideelle ville nok være fire årlige udsendelser – hvert nummer tilsvarende mindre i omfang –, sådan at orientering og debat kunne blive mere kontinuerlig. Den nye styrelse må tage stilling til, om noget sådant kan realiseres. Skulle der være nogen herinde, der ikke holder Fortid og Nutid, eller repræsenterer en institution eller styrelse, der ikke holder det, så beder jeg om, at man råder bod derpå allerede i dag. Så skal jeg i øvrigt blot tilføje, at vi i årets løb har måttet udsende en berigtigelse af et citat, der under debatrubrikken blev bragt i bind 28, hæfte 2, i et indlæg, der havde overskriften »Historien kan sælges«.

En tredje væsentlig opgave for os er udgivelsen af praktiske håndbøger for historikere. I de senere år har vi bl.a. udsendt »Lokalhistorie i undervisningen«, »Statistik for historikere«, »Heraldik og historie« og »Lokalhistorisk vejviser« samt flere genoptryk; her i efteråret udkommer atter Bjarne Stoklunds »Bondegård og byggeskik«. Hertil kommer i fjor vor medvirken i festskriftet til Johan Hvidtfeldt. Det er vigtigt, at denne forlagsvirksomhed hviler økonomisk i sig selv. Det har den ikke rigtig gjort, – salget blev stimuleret, da vi fik vort kontor, men dette indebar også stærkt øgede omkostninger. Vi har derfor forhandlinger igang med Museumstjenesten om en evt. nyordning af salg og distribuering til medlemmerne, medens boghandlersalget fortsat ligger hos Fælleskspeditionen. En vej frem turde være en fornyelse af bogbrochuren og en særlig udgave af den – kun med normalpriserne – til fordeling blandt boghandlerne. Dette arbejde der i øjeblikket med. Det større bogkatalog, som DHF med nogle års mellemrum har udsendt, sidst i 1976, omfattende alle medlemmernes udgivervirksomhed, er en opgave, vi må overdrage til den nye styrelse.

Inden for udgiversvirksomheden arbejder vi i øjeblikket med en oversigt over centraladministrationens udvikling (senere formentlig også en oversigt over lokaladministrationen) samt en praktisk indføring i lokalhistorikernes arbejdsopgaver og hjælpemidler. Den sidstnævnte er tænkt som en afløser af Hvidtfeldts indledning til Håndbog for danske Lokalhistorikere.

Dermed er jeg ovre i den store og krævende opgave, som vi for tiden har på bordet, en ny udgave af denne håndbog, der udkom første gang 1952-56. Opgaven løses kun ved bred medvirken af en lang række fagfolk, og den har vi også fået, omend ikke alle sagområder endnu er endeligt bearbejdet og fordelt til forfatterne. Som jeg tidligere har omtalt, har der i redaktionsudvalget, der har *Knud Prange* som formand, været enighed om, at en nyudgivelse måtte fordrer en grundig revision og ikke blot en mindre ajourføring, og om det nødvendige i at føre det saglige indhold videre fra ca. 1850 frem til ca. 1914 – sådan at de medtagne emner blev fulgt sagligt op med oversigt over de vigtigste ændringer også efter 1914. I den gamle håndbog var der godt 2900 opslagsord; af forslag til nye opslagsord indkom ca. 2200. Det er klart, at ikke alle disse ønsker har kunnet imødekommes, men mange var sagligt velbegravede. Redaktionen vil foretrække, at

håndbogen af praktiske grunde fortsat er i ét bind. I denne situation har vi valgt en lidt mere overordnet struktur for opslagsordenes vedkommende, forbundet med et fyldigt register, der giver indgang til alle underordnede ting og begreber. Det er en praktisk løsning, men i en række tilfælde er den også sagligt mere tilfredsstillende, idet enkelthederne får en sammenhæng og en del gentagelser kan undgås. Bogen vil henvende sig til alle historikere og historisk interesserede, uanset uddannelse; den vil få den samme kvalitet som den gamle udgave, at den skrives i et praktisk og præcist sprog. Det er en brugsbog, – et synspunkt, som redaktionen og redaktøren, *Erik Alstrup*, prioriterer højt.

Det er mindre opmuntrende, hvad jeg kan sige om det projekt, som Den danske historiske Forening og Dansk historisk Fællesforening har i gang i fællesskab, nemlig den danske historiske bibliografi. Perioden 1970-73 skulle have set dagens lys. Redaktøren, *Erland Kolding-Nielsen*, er betydeligt forsinket. Det indsamlede materiale gennemgås i de kommende uger af den tilsynsførende konsulent, forskningsbibliotekar *Harald Ilsoe*. Der er i styrelsen enighed om, at projektet nu fordrer en redaktionel nyordning, så at udgivelsestempoet sættes i vejret. Projektet modtager økonomisk støtte fra Humanistisk Forskningsråd og saglig bistand fra Det kongelige Bibliotek.

Udvalget vedr. *undervisning og lokalhistorie* har arbejdet videre i kontakt med lokale arbejdskredse, der tilrettelægger lokalhistorisk materiale til undervisningen. Formanden, *Frank Lauridsen*, Esbjerg, har været inviteret til møder med adskillige kredse. Især synes man at være initiativrige i Jylland og på Fyn. For et par år siden holdt vi en meget vellykket konference på Hindsgavl med repræsentanter for arbejdsgrupperne. Udvalget planlægger at holde en tilsvarende til foråret, hvor man dels vil gøre status over det materiale, der er frembragt, dels til tilskynde til initiativer i de amter, hvor der ikke er kommet et arbejde i gang.

Som bekendt har undervisningsministeriet nedsat et læseplansudvalg, der skal give plan og vejledning for historie i folkeskolen, – fremkaldt af den politiske beslutning om obligatorisk historieundervisning i 8. og 9. klasse. DHF har i foråret rettet skriftlig henvendelse til udvalget med understregning af lokalhistoriens muligheder og anmodning om, at udvalget giver lokalhistorien en høj prioritet i sin undervisningsvejledning. Vi gjorde naturligvis i den forbindelse opmærksom på det arbejde, der udføres i de nævnte arbejdsgrupper.

Kurser er et felt, der i det væsentlige har været varetaget af sektionerne; de har som bekendt hver for sig en stor kursusaktivitet, og vi har derfor skønnet, at der ikke var noget stort behov for særlige initiativer fra DHFs side. Det er måske en forkert vurdering, men så kan det jo komme til orde her. Vi holdt som nævnt undervisningskonferencen i 1978, og et udvalg med *Jørgen Slettebo* som formand arbejder med et program for et kursus for kommunalpolitikere, hvor disse orienteres om det historiske arbejde, dets kanaler og problemer. Et kursus var planlagt på Den kommunale Højskole her i efteråret, men højskolen har bedt os nedskære programmet og har peget på den mulighed, at det lokalhistoriske program kunne indgå i et større kursus for kommunalpolitikere, specielt

kulturudvalgsmedlemmer. Jeg kan tilføje, at vi har rettet henvendelse til Amtsrådsforeningen, der også forbereder et kursus om det lokale kulturliv, men i sine oprindelige planer ikke havde inddraget den historiske virksomhed. Vi har fået det svar, at vor henvendelse nu indgår i planlægningen, og at foreningen har mærket sig vort tilbud om evt. medvirken på det historiske felt.

En stor opgave, hvis løsning har ligget styrelsen stærkt på sinde, er indsamlingen af *kilder til de folkelige bevægelser historie*. Som bekendt er sådanne indsamlingskampagner nu gennemført af arkiverne i Nordjylland, Fyn og Storstrøms Amt med fine resultater. For hovedstadsområdets vedkommende er der truffet beslutning, og det lader til, at Århus og vist nok Vejle og Ribe følger efter. Det har fra starten været åbenbart, at dette er en redningsaktion i 11. time. Opgaven er at sikre historien om det danske demokratis særprægede udvikling, – det særpræg, der er nøje forbundet med det folkelige foreningsliv fra omkring 1850 til op mod nutiden. Det stod også klart, at en kampagne nødvendigvis måtte have en samlende og udfarende person som leder og kordinator – og der har vi været heldige, idet *Henning Bender, Margaretha Balle-Petersen* og *Søren Ehlers* – sidstnævnte i en lykkelig konstellation med *Strange Nielsen* – har haft de rigtige kvalifikationer. Et særligt udvalg, tilsynsrådet, først med *Johan Hvidtfeldt*, siden med *Vagn Dybdahl* som formand, har givet initiativet den nødvendige styrke, bl.a. som garant over for de bevigende myndigheder, herunder forskningsrådet. Rigsarkivet er parallelt gået stærkt ind i opgaven gennem frigørelse af en arkivar, der i et års tid har opsøgt de landsdækkende organisationers og foreningers arkiver; forhåbentlig findes der også en ordning, sådan at disse arkivalier kan afleveres og dermed sikres for den historiske forskning. Tilsynsrådet lægger vægt på, at en sådan forskning tages op, og DHF har derfor skriftligt foreslået Sydjysk Universitetscenter at iværksætte et forskningsprojekt om det folkelige foreningsliv ca. 1850-ca. 1950. Jeg er sikker på, at denne indsamlings- og bevaringsopgave fortsat fortjener at få en høj prioritet i arbejdet, – det er underordnet, hvordan den ordnes organisatorisk, blot den løses med et tilfredsstillende resultat.

Oplysningsvirksomheden har ikke været vor stærkeste side. Dansk historisk Fællesforening figurerer ikke hver dag i avisspalterne. Jeg har dog med glæde noteret, at der i år er skrevet ganske meget om årsmødet, og vi har også i år budt pressen velkommen til at deltage i årsmødet. Enkelte gange har nogle af os skrevet om forskellige sider af DHFs arbejde, – og det er nok ganske nyttigt. Indadtil har vi de sidste år udsendt et beskedent nyhedsbrev til medlemmerne til orientering for de lokale styrelser. Måske burde også formandsberetningen udsendes. Det skal nævnes, at vort kontor har haft en vigtig funktion ved i mange tilfælde at kunne besvare spørgsmål fra medlemmerne. Det har jeg fået tak for, og den lader jeg gå videre til *Birgitte Møller Christensen*, der har ledet kontoret. Jeg kan her tilføje, at medlemmerne fra kontoret har fået tilsendt et favørtilbud på det planlagte genoptryk af Kulturhistorisk Lexicon for Nordisk Middelalder samt tilbud om »Danefæ« og »Kulturminde«.

De her omtalte punkter dækker kun delvis billedet af

DHF's virksomhed. Lidt kursorisk tilføjer jeg: deltagelse i landsudvalget til indsamling af gamle fotografier, i lokalbibliografien, i Dansk historisk Fællesfond og med mellemrum deltagelse i forskellige høringer, bl.a. om uddannelsesspørgsmål. Specielt om lokalbibliografien vil jeg oplyse, at stadsbibliotekar *Oluf Abitz*, Roskilde, har påtaget sig endnu en tid at være formand for hovedredaktionen. I fjor udkom registraturen for Roskilde amt, og jeg vil gerne appellere til alle institutioner om at købe den – til en særpris på 165 kr. for DHF's medlemmer (normalpris 230 kr.). Indsamlingsarbejdet er fuldført i Fyns amt, men trykningen mangler. Langt fremme er man i Frederiksborg og Vestsjællands amter, og godt i gang er arbejdet i Vejle og Ribe. I Århus er der givet en bevilling til en bibliotekar på heltid fra 1. september. I Sønderjylland er der indsendt en veldokumenteret ansøgning om bevilling fra amtet, men afgørelse er endnu ikke truffet. Edvard Petersens fond har givet en bevilling til registrering af lokalbibliografisk materiale i Det kgl. Biblioteks småtryksamling.

Endnu en ting ønsker jeg at nævne, og det er *samarbejdet med myndighederne*. Det gælder den altid hjælpsomme kontakt med Ministeriet for kulturelle Anliggender, som giver tryghed i arbejdet. Men det gælder også den kontakt med andre myndigheder, der har fundet udtryk i henvendelser fra vor side i konkrete sager. Vi udtrykte vor holdning i forbindelse med forslaget til museumsloven, tilkendegav vor modstand mod planerne om et kursuscenter op ad Frederiksborg Slot, udtrykte vort ønske om fotografering af offentlige bygninger inden om- og tilbyggeri, og – som nævnt – har vi også henvendt os til læseplansudvalget. Jeg tror, at alle parter, også myndighederne, er interesseret i, at vi er på tærne til værn om historien i nutiden.

Der er naturligvis også *initiativer, der ikke blev taget*. Mest beklager jeg, at jeg ikke har fået realiseret en plan om et seminar af folk dels fra vor egen kreds dels udefra; det skulle gennemtænke, hvilke historiske projekter, vi ønsker iværksat i de kommende år. Tanken er, at et sådant oplæg kunne fremlægges til drøftelse på et årsmøde, – hvorefter vi skulle søge at inddrage de egnede institutioner. Ideen er hermed nævnt, måske fortjener den at blive realiseret af den kommende styrelse.

Hermed er jeg ved afslutningen. Det er somme tider faldet i min lod at blive inviteret ud til deltagelse i medlemmernes møder eller festligheder. Det har været et privilegium ved den slags lejligheder at træffe mennesker med overskud af energi og med glæde over den sammenhæng og det fællesskab, der også har fundet udtryk i vor forenings navn: Dansk historisk Fællesforening.«

I tilslutning til beretningen oplæste formanden beretningen fra Lokalhistorisk Afdelings leder Knud Prange, der var forhindret i at være til stede.

Hverdagen på instituttet har formet sig nogenlunde som den plejer: samarbejde med foreninger, institutioner og enkeltpersoner, møder, administration, regnskab og meget andet. Hovedproblemet er egentlig at få tiden og de stadig devaluerede bevillinger til at række så langt som muligt.

Heldigvis brydes hverdagsrytmen ofte, tit ved opfor-

dringer udefra til at holde foredrag i foreninger rundt om i landet. Både en af studentermedarbejderne og jeg selv har været af sted flere gange. En helt speciel opfordring kom fra det norske lokalhistoriske institut, der har haft 25 års jubilæum i denne sommer. Begivenheden blev markeret med et 2-dages seminar i Hurdal d. 12. og 13. juni, hvor der var samlet ca. 30 norske historikere og lokalhistorikere. Mødets hovedtema var »Lokalhistorie og samfund«, og man drøftede lokalhistoriens rolle og placering i forskning, undervisning, kulturformidling og kulturværn. Gennem oplæg og diskussioner søgte man at vurdere den indsats det norske institut har ydet og at udstikke retningslinjer for dets fremtidige virke. For at få et bredere grundlag for vurderingen af det lokalhistoriske arbejde i Norge, havde man indbudt professor Ingrid Hammarström, professor Pentti Virrankoski og undertegete til at tale om formål og arbejds måde i de tilsvarende institutter i Sverige, Finland og Danmark. De 4 institutter er vitterligt meget forskellige, men selv om det danske er det yngste og langt det mindste, var det mærkbart at forsamlingen var stærkt interesseret i vores måde at gribe arbejdet an på. Den dobbelthed, der præger det danske institut med opgaver over for såvel de studerende på universitetet som over for de lokalhistorisk interesserede kredse i landet som helhed, blev opfattet som noget særdeles positivt og inspirerende. Der vil i øvrigt blive udsendt en trykt rapport med gengivelse af seminarets foredrag.

En anden morsom – men også tidkrævende – arbejdsopgave var at deltage i udvælgelsen af den bedste årbogsartikel fra de sidste 3 år. Hele bedømmelsesudvalget gennemgik omhyggeligt de mange artikler, der kunne komme på tale, og det var glædeligt at se hvor meget godt der faktisk er bragt i trykken. Det var ikke svært at finde forfattere der kunne fortjene årbogsprisen.

Ved juletid udsendte instituttet en bog: Nordens Nære Fortid – lokalsamfundene i de seneste 100 år. Den er på 114 sider og koster kun 30 kr. + porto og moms. Det er en kendt sag, at mange lokalhistorikere kvier sig ved at skrive om de sidste 100 års udvikling. Ved det første nordiske seminar i lokalhistorie, som blev afholdt i Danmark, tog vi derfor dette problem op til diskussion. Nordens Nære Fortid bringer seminarets foredrag, som bl.a. behandler emner som: befolkningsvandring, social gruppering, samfundsudvikling og bosætningsstruktur. Vi håber bogen vil inspirere og vejlede mange lokalhistorikere.

Instituttet har bidraget med en række vidt forskellige artikler til årbøger og tidsskrifter. Den ene studentermedarbejder har således skrevet om brandtaxationernes værdi for forskningen, og jeg har, foruden nogle studier over kalkmalerier i landsbykirker, behandlet metodiske og praktiske lokalhistoriske problemer i: Personalhistorisk Tidsskrift, Fortid og Nutid samt i det norske tidsskrift Heimen, hvor jeg efter opfordring deltog i en debat om det uopslidelige emne: Hvad er lokalhistorie? Selv om der stadig ikke er givet et endeligt svar på spørgsmålet, kan man nok enes om at lokalhistorie er spændende og omfattende. Så omfattende, at instituttet – som jo snart kan fejre 10 års fødselsdag – virkelig har brug for mere end én fast ansat.

Knud Prange

Derefter havde Gunnar Jakobsen fra Toldhistorisk Selskab et spørgsmål vedrørende fordelingen af de kulturministerielle tilskud til de amtshistoriske samfund, og Børge Holdt Madsen, Bangsbomuseet, advarede mod at overdrive undervisningen i lokalhistorie i skolen, hvor der i forvejen var så få timer til rådighed.

Til slut uddelte formanden DHF's årbogspris til gård ejer Svend Frederiksen, der desværre ikke kunne være personligt til stede. Det nedsatte bedømmelsesudvalg med lektor Claus Bjørn som den drivende kraft havde afgivet følgende indstilling om årbogsprisen:

»Svend Frederiksen har i tre artikler, henholdsvis i Fynske årbøger 1976 og 1977 og i Fra Ribe amt 1976 belyst sider af 1700- og 1800-tallets historie. I Fynske forsamlingshuse, Fynske årbøger 1976 s. 71-108, har han dels undersøgt oprettelsesårene for forsamlingshusene på Fyn, dels givet en indlevet skildring af disse huses funktion i landbosamfundet. Gåsebanken, Fynske årbøger 1977 s. 87-93, rummer dels en skildring af dette stykke inventar fra 1700-tallet, dels en behandling af ældre tiders gåsehold og den rolle, det spillede i bondens afgifter. Levealderen i Jylland og på Fyn, Fra Ribe amt 1976 s. 232-40, rummer i al sin korthed et forsøg på at forbinde tidligere tiders forskelle i levealder med naturgivne og økologiske forudsætninger. Svend Frederiksen konkluderer forsigtigt: »Det har en vis betydning for levealderen, hvor og hvordan der leves«, men han har med sine statistisk velunderbyggede resultater peget på et i dansk historie hidtil forsømt felt.

Svend Frederiksens styrke er en udpræget sans for at finde nye problemer og belyse dem med solidt funderede statistiske undersøgelser baseret helt overvejende på arkivalisk materiale. Han evner på fortrinlig vis at kombinere en praktisk landbrugers iagttagelser og erindringer med udnyttelsen af litterære og arkivaliske kilder. Og han formår at fremlægge sine fyldigt dokumenterede undersøgelser i en lettilgængelig form. Han har udpræget sans for sammenhænge i tid og rum, og selv om hans egne studier overvejende har koncentreret sig om helt lokale forhold, betyder hans bestræbelser for at sætte sine undersøgelser ind i et større perspektiv, at han med disse og sine andre arbejder tillige har ydet værdifulde bidrag til forståelsen af landbosamfundet i 1700- og 1800-tallet.«

Formanden sluttede med at oplæse et takkebrev fra Svend Frederiksens.

3. Kassereren forelægger regnskabet

Dirigenten oplyste, at den ene revisor Peter Kr. Iversen nu havde godkendt 1978-regnskabet. På grund af regnskabets sene fremkomst havde han ikke kunnet nå det sidste år.

Kassereren Ejgil Betzer-Pedersen forelagde regnskabet for 1979, der vedtoges uden bemærkninger.

4. Fastsættelse af kontingent

Formanden oplyste, at spørgsmålet allerede var blevet drøftet sidste år, og i overensstemmelse hermed vedtog forsamlingen, at de tre sektioner hver betaler 8000 kr. og de direkte medlemmer 200 kr. i kontingent til DHF.

5. *Indkomne forslag*

Der forelå ingen forslag.

6. *Valg af ny formand og kasserer*

Den afgående formand motiverede bestyrelsens forslag om valg af rigsarkivar Vagn Dybdahl til ny formand. Han havde et bredt kendskab til det historiske arbejde og var i besiddelse af den idérigdom og det organisationstalent, DHF trængte til. Som kasserer foreslog han skoleinspektør Chr. Petersen, Randers, der både var kendt for sin historiske interesse og regnskabsmæssige indsigt. Begge forslag vedtoges.

7. *Valg af tre styrelsesmedlemmer og to suppleanter*

Knud Prange og Jørgen Slettebo genvalgtes (for to år). Desuden ønskede Susanne Krogh Bender at afgå som sekretær midt i valgperioden. I hendes sted indvalgtes Dorrit Andersen (for ét år). Som suppleanter valgtes S. Manøe Hansen og Søren Ehlers.

8. *Valg af revisor*

Revisorinteressentskabet i Næstved genvalgtes.

9. *Eventuelt*

Vagn Skovgaard-Petersen takkede for sin formandstid og de oplevelser, den havde givet ham. Derefter havde adskillige ordet for at takke de tre afgående styrelsesmedlemmer. Vagn Dybdahl takkede for formandsvalget og udtrykte sine ønsker for DHF's fremtid som koordinator af et bredt historisk arbejde.

Til slut oplystes, at årsmødet 1981 ville finde sted i Ålborg 29.-30. august.

Efter generalforsamlingen i DHF mødtes deltagerne – i silende regn – foran Ebeltoft gamle rådhus, hvor borgmesteren bød velkommen; derefter gik man i samlet trop anført af slupmandskabet i Ebeltoft til fregatten »Jylland«, hvor der serveredes en lokal specialitet, mumme, og hvor man kunne bese den gamle fregat. Efter besøget på fregatten var der festmiddag på Hotel Ebeltoft Strand, og under middagen var der som så ofte før stor sangiver. Middagen sluttede med dans.

Fredag og lørdag holdt det byhistoriske arkiv og byens museer åbent for deltagerne, og mange benyttede pauserne i mødeaktiviteten til at aflægge et eller flere institutionsbesøg.

Om søndagen gik turen til det østlige Djursland. Hyllested kirke og Rugård besøgte, og derefter så man på miljøerne omkring den østdjurslandske kalkproduktion. Desværre tillod vejret ikke at foretage en planlagt rundgang ved kalkbrudmiljøerne i Balle og Glatved. Frokosten indtoges på Hotel du Nord i Grenå, efter at deltagerne havde besøgt museet i Grenå, hvor der var arrangeret bl.a. afrikansk »folkedans«. Om eftermiddagen gik turen først til Gjerrild kirke og til Rimsø, hvor man så den gamle præstegård fra 1500-tallet. Hjemturen gik via Kolindsund, hvor vejret var klaret så meget op, at deltagerne i udflugten kunne nyde en forfriskning i det fri, medens man så på pumpestationen ved Fannerup og hørte om de store arbejder med udtørringen af Kolindsund. Om dette emne kunne årsmødedeltagerne også under selve mødet blive orienteret, idet Grenå Museum havde arrangeret en lille udstilling i Hotel Ebeltoft Strands vestibule.

Udflugten sluttede i Ebeltoft lidt før kl. 17.

Regnskab for året 1979

RESULTATOPGØRELSE FOR ÅRET 1979

Note

1	Kontingenter	28.294,57
2	Tilskud til foreningen	54.325,00
		<u>82.619,57</u>
	Lønninger	74.401,60
3	Omkostninger	37.406,83
	Underskud styrelsen	29.188,86
4	Fortid og Nutid	345,43
		<u>29.534,29</u>
5	Salg af bøger	45.759,53
	Overskud før renter	16.225,24
6	Renter	11.511,93
	OVERSKUD	<u>4.713,31</u>

STATUS PR. 31. DECEMBER 1979

Aktiver

Note

7	Likvide midler	17.024,48
8	Likvide midler vedr. tilskud, reserveret til særlige formål	34.409,48
	Diverse tilgodehavender	22.752,85
	Boglager, nedskrevet værdi ÷ 30%	117.478,00
	Mellemregning med Fællesekspedition	10.545,13
	Depositum Fællesekspeditionen	1.000,00
	Forudbetalt Rigsbibliotikarembudet	8.000,00
	Produktionskonto »Håndbog for danske Lokalhistorikere«	110.669,00
	Produktionskonto Fortid og Nutid 1980	996,46
	AKTIVER IALT	<u>322.875,40</u>

Passiver

<i>Note</i>	
Indeholdt A-skat	4.655,00
Afsatte feriepenge	12.746,00
Skyldige omkostninger	13.759,70
Skyldig moms	4.917,86
Skyldig trykning og bogkøb	85.791,00
Bikuben Faxse, kassekredit nr. 624-01-01643	5.160,53
Statens Humanistisk Forskningsråd	4.236,20
9 Danmark, Historisk Billedbog, indskydernes konti	103.432,23
10 Diverse tilskud, reserveret til særlige formål	152.951,08
11 Negativ kapitalkonto	64.774,20
PASSIVER IALT	<u>322.875,40</u>

Vagn Skovgaard-Petersen
dr.pæd.
formand

Ejgil Betzer-Pedersen
underdirektør
kasserer

Foranstående regnskab har vi revideret.

Lageret er medtaget efter foreliggende specificeret liste. Vi har ikke deltaget i lageroptællingen. Lageret er værdiansat af foreningens kasserer efter samme retningslinier som tidligere år under hensynstagen til bl.a. de enkelte udgivelers omsætningshastighed. Der er ialt foretaget en nedskrivning på kr. 488.577,00 på lagerets salgspris uden moms.

Næstved, den 29. juli 1980

REVISORINTERESSETSKABET

P. K. Iversen
landsarkivar

Olaf Hansen
statsautoriseret revisor

NOTER

1. <i>Kontingenter:</i>	
Sammenslutningen af lokalhistoriske Arkiver	6.554,00
Sammenslutningen af lokalhistoriske Foreninger	10.665,57
Andre	4.125,00
	<u>28.294,57</u>
2. <i>Tilskud til foreningen:</i>	
Dansk Historisk Fællesfond	1.825,00
Kulturministeriet, Tipsmidler	25.000,00
Kulturministeriet, tidsskrifter og selskaber	27.500,00
	<u>54.325,00</u>
3. <i>Omkostninger:</i>	
Forsikringer	323,00
Honorarer	6.000,00
Kontoromkostninger, København	3.612,65
Porto	6.224,60
Revision og regnskabsmæssig assistance	11.000,00
Repræsentation og gaver	1.403,10
Telefon	2.445,88
Udgifter vedr. udvalg	988,01
Årsmødet 1979	÷ 512,23
Møder og rejser i øvrigt	5.600,91
Festskrift, Johan Hvidtfeldt	320,91
	<u>37.406,83</u>
4. <i>Fortid og nutid:</i>	
Salg	131.231,06
Tilskud Forskningsrådet	20.000,00
	151.231,06
Trykning	114.578,95
Forfatterhonorarer	14.200,00
Administrationsomkostninger	7.659,45
Reklame	1.980,00
Forsendelse	13.158,09
	<u>151.576,49</u>
UNDESKUD	<u>345,43</u>

NOTER

5. *Salg af bøger:*

Salg af egne bøger		102.415,29
Salg af Danmark Historisk Billedbog		25.086,67
Kommissionssalg		69.824,11
Difference debitorer vedr. 1979		807,00
Difference debitorer vedr. 1978 og tidligere		<u>3.339,80</u>
		201.472,87
Administrationsomkostninger	660,90	
Fællesekspeditionen	15.331,42	
Lønninger	5.291,60	
Forsendelsesomkostninger	12.464,98	
Reklame	11.375,01	
Køb af kommissionsbøger incl. Historisk Billedbog	76.567,43	
Boglager pr. 1. januar 1979	<u>151.500,00</u>	
	273.191,34	
Boglager pr. 31. december 1979	<u>117.478,00</u>	<u>155.713,34</u>
OVERSKUD		<u>45.759,53</u>

7. *Likvide midler:*

Kassebeholdning		852,84
Postgiroindestående:		
Konto nr. 5086264	6.744,05	
Konto nr. 6255868	<u>7.962,86</u>	14.706,91
Bankindestående:		
Andelsbanken, Faxø:		
Konto nr. 51733-5		<u>1.464,73</u>
		<u>17.024,48</u>

8. *Likvide midler reserveret til særlige formål:*

Bikuben, Faxø:		
Konto nr. 624-02-19806 (Danske Seglmærker)		5.272,78
Konto nr. 624-00-04036 (Årsbibliografien)		27.112,59
Konto nr. 624-44-05965 (Carlsberg Mindelegat)		1.315,00
Andelsbanken, Faxø:		
Konto nr. 87306-6 (Håndbog for lokalhistoriker)		<u>709,11</u>
		<u>34.409,48</u>

NOTER

9. *Danmark, Historisk Billedbog, indskydernes konti:*

Saldo pr. 1. januar 1979	84.385,56
Kommissionsafgift D.H.F.	<u>19.046,67</u>
	<u>103.432,23</u>

10. *Diverse tilskud, reserveret til særlige formål:*

Danske personnavne i nyere til:		
Carlsen-Langes legat (tilskud)		7.000,00
Håndbog for lokalhistorikere:		
Kulturministeriet (tilskud)	15.000,00	
Carlsberg Mindelegat (garantikapital)	<u>100.000,00</u>	115.000,00
Årsbibliografen:		
Salgsindtægt 1978	710,50	
Salgsindtægt 1979	801,56	
Tilskud fra Forsikringssekretariatet:		
Overført fra 1977/78	6.300,00	
Modtaget i 1978	19.209,00	
Modtaget i 1979	<u>59.627,28</u>	
	86.648,34	
Afholdte udgifter	<u>55.697,26</u>	<u>30.951,08</u>
		<u>152.951,08</u>

11. *Negativ kapitalkonto:*

Saldo pr. 1. januar 1979	69.487,51
Overskud ifølge resultatopgørelse	<u>4.713,31</u>
SALDO PR. 31. DECEMBER 1979	<u>64.774,20</u>